

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Diana

Diana, Antonino

Coloniae Agrippinae, 1656

Lex Quomodo interpretanda.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40647

LEX QUOMODO
Interpretanda.

Lex gratia 46. **I**nter alias iuris regulas circa legum interpretationes, solennis est illa, quod gratia sunt amplianda, & odia restringenda. Vnde in legibus poenalis veda. Et sic in poenalis non fit extensio, etiam ubi maior ratio militat. Ex quo multa inferes in particula-ri.

47. Et primò ante Bullam Gregorii XV. non erat denunciandus Cōfessarius sollicitans in confessione puerum; quia præcedentes Bullæ latæ erant contra sollicitantes fœminas. Secundò Clericus abutens fœminâ, aut bestialitatem committens, non incurrit poenas Pii. contra Clericos sodomitas, quia nō est propriè sodomita. Ita Barboia collect. tom. 2. lib. 5. tit. 3. c. 4. v. 10. Tertiò fœmina secularis nubens Religioso professio non incurrit excommunicationem latam in Clem. vn. de consangu. & affin. contra Moniales professas nubentes, & illas in vxores lucentes, & professos matrimonium ineuntes. Ita Caietanus in sum. v. excommunicatione, c. 47. Quartò docet Sanchez sum. tom. 1. lib. 4. c. 4. n. 3. cogentes viros Religionem ingredi non incurtere excommunicationem Tridentini sess. 25. c. 2. cōtra cogentes fœminas ingredi monasteria. Quintò Religiosus ministrans Baptismum, vel Pœnitentiam sine licentia Parochi, non incurrit poenas Clem. 1. de privilegijs, latas contra Religiosos ministrantes Eucharistiam, Matrimonium, & Extremam Vnctionem. Ita Glossa in Clem. 1. de privilegijs. Sextò. Glossa in Clem. 1. de decimis, asserit, constitutionem, qua punitur Religiosus fraudans decimas Ecclesiæ, non extendi ad Clericos seculares idem facientes. Septimò. excommunicationem Gregorii XIII. contra ingredientes in Monasteria Monialium prætextu licentiarum, non incurunt

ingredientes sine prætextu licentiarum. Ita Suarez de cens. disput. 22. sect. 6. num. 11. p. 1. tract. 10. resol. 26. & part. 2. tractat. 17. resol. 66. Octavò, lex imponens poenam privationis vocis, intelligenda est tantum de activa, quæ est propriè & principaliter vox; nam passiva non est vera vox. Ita Palaus tom. 2. tract. 13. disputat. 6. punct. 6. num. 15. contra Lesium lib. 2. cap. 34. dub. 29. num. 105. part. 3. tractat. 13. resol. 91. Nondò, cap. ad hoc, de iudicis, in quo prohibetur Christianis famulari & nutrire Iudæos, & non est extendenda ad Saracenos, & Paganos. Ita Hurtadus in 1. 2. disputat. 70. sect. 3. num. 21. contra Suarez de fide disput. 18. sect. 6. num. 6. part. 5. tractat. 13. resol. 11. §. Notandum est. Decimò, lex quæ interpretari potest de obligatione veniali, non est extendenda ad mortalem, vt supra diximus.

48. Pefes hic, an in casu dubio detur locus epycheiæ, seu æquitati? Negative respondeo cum Sancto select. disput. 43. n. 8. Nam, cum epycheia sit virtus, non debet spoliare legem sua possessione propter dubium: iniustum enim esset, ius dubium præferri iuri certo. Igitur in dubijs consulendus est superior, an in lege voluerit casum, de quo est dubium comprehendere. Et si dubium est de potestate superioris, pro illa iudicandum est, non contra illam. Hanc sententiam Palaus tom. 1. disputat. 3. punct. 1. num. 4. docet etiam in casu vrgenti, in quo superior consulti non potest. Limitata autem Suarez de leg. lib. 6. cap. 8. num. 12. nisi lex alteri legi grauiori aduersari dubitetur: nam tunc liceret exequi grauiorem, altera omitta. Sed hæc limitatio displicet Palaus. Syluester V. Papa quest. 6. dist. 2. & alij limitant, quando non vrger necessitas operandi cum illo dubio, vel quando dubium est completè practicum: nam si dubium est speculativum, & incompletè practicum, licet operari cum illo, sicut quando dubito rationabiliter, an superior velit me obligare, sequi possum partem minus tutam ad vitandum notabile incommodum. Ita etiam Henriquez lib. 1. cap. 3. num. 3. gloss.

In dubijs non datur locus epycheiæ.

gloss. litt. X. quos Doctores non solum de formidine, sed etiam de dubio æquilibri loqui, bene probat Palauus *part. 3. tract. 4. resolut. 22. & 23.* Lex non censetur irritans, per hoc solum quod dicat non non possit *part. 10. tr. 12. res. 7.*

LEX RESERVATIONIS.

Legem reservantem casus non se extendi ad peccata commissa, & non confessam ante reservationem censuit Pasqualig *in quest. can. 2. con. 2. quest. 166. n. 1.* Quod probatur, ex ipso, à paritate aliarum legum. Lex enim de novo aliquid disponens non respicit præterita, sed futura, & idem, qui non habent causam novam, sed antiquam, non iudicandi sunt secundum legem novam, sed secundum antiquam. Ac proinde *Rota decis. 818. num. 2. part. 3. diver.* dixit legem subsequentem non se extendere ad præsentia, quæ sunt connexa cum præteritis. Ergo neque reservatio extenditur ad absolutionem à solo peccato, quia quamvis absolutio sit præsens, respicit peccata præterita, tunc à reservatione libera. Contraria sententia est communis Doctorum, & conformis præxi confessoriorum. Tenent eam Floronus, Vgolinus, Naldus, & Bordonus à me citati. *part. 8. tract. 8. resolut. 70.* Ratio est, quia quamvis reservatio non impediat peccata iam commissa, quia iam sunt commissa, poterit deterere ab eis iterum committendis per correptionem, & pœnitentiam à superiori imponendam, qui fuit finis intentus à Tridense *sess. 14. cap. 7.* Neque in omnibus hæc lex reservationis æquiparatur cæteris: nam quamvis ignoretur peccatum esse reservatum, dum committitur, postea notitia habita, subiacet reservationi, quoad absolutionem. *part. 10. tract. 15. resolut. 39.*

LEX ANNULLANS ACTVM.

Non semper lex prohibens actum, annullat illum. Probat, quia prohibitio actus, & annullatio illius sunt diversi effectus legis non necessariò connexi. Probat, exemplis: Ex rei natura, qui vouit Deo castitatem, prohibetur matrimonium inire, & tamen si votum est simplex, matrimonium inire tenet. Vtcrius, actum irritari est gravamen, ergo clare debet apponi. Doctores pro hac sententia sunt vsque ad satisfactorem. Non facile assignatur regula ad dignoscendum actum esse irritum, quando expressè in lege non dicitur. Vide Vasquez *in 1. 2. D. Thom. tom. 2. disputat. 16. cap. 3.* & Suarez, *lib. 5. de legibus cap. 47.* Alii hoc cognoscunt ex consuetudine, & ex communi illius intelligentia ita legem explicante. Ita Præpositus *in part. 2. D. Thom. quest. 95. disputat. 3. num. 53.* Qui etiam docet actum non irritari, quando lex prohibens apponit aliam pœnã, eo quod legislator videatur contentus illa pœna, quin insuper irritatio addatur. *p. 10. tr. 12. res. 6.*

LOCARE.

Locare est, rem alteri sumpto pretio concedere vtendam. Et, qui dato pretio rem alienam vtendam recipit, dicitur conductor, qui vtendam dat, locator. Circa locationem pauca dicenda sunt.

1. Et primò, Navarrus *Manual. cap. 17. numero 195.* putavit, non esse licitam locare domum meretrici absque iusta aliqua & vrgenti causa: quia hoc est ministrare materiam ad abusum contra castitatem. Limitat hoc Mendocza *in 1. 2. disputat. 173. sect. 30 §. 394.* in casu, quo domus alteri locari potest: nam vnusquisque tenetur vitare actus turpes suæ domi exercendos, quoties absque incom-

Quid locare?
Quid conductor? & locator?
An liceat locare domum meretrici?
Navarrus negat.